

Liturgik och spiritualitet (7,5 hp)

Liturgy and Spirituality (7.5 ECTS credits)

Nivå: Grundläggande nivå

Ämnesområde: TEOLOGI (historisk teologi/teologiska kultur- och samhällsstudier)

Kurskod: 0115

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier samt särskild behörighet med områdesbehörighet 1 eller motsvarande. Som kurs i utbildningsprogrammet för kandidatexamen i teologi förutsätter kursen normalt att minst hälften av programmets filosofikurser (15 hp) samt kursen Introduktion i kristen teologi (7,5 hp) är fullgjorda. Det är en fördel om även kurserna Kyrkans historia I–II (15 hp) är fullgjorda.

Utbildningsmål

Efter genomgången kurs förväntas den studerande

- kunna redogöra i huvuddrag för liturgins utveckling och förändringar i öst och väst under de första årtusendet och senare förändringar i både östlig och västlig (främst katolsk) liturgi, samt kunna redogöra övergripande för de viktigaste strömningarna i den kristna spiritualitetens historia;
- förstå vilka drivkrafter som lett till liturgins uppkomst och förändringar under olika skeden av kyrkohistorien, särskilt sambandet mellan bibel och bibelförståelse, spiritualitetsmässiga förändringar och gudstjänstens former och innehåll;
- visa förtrogenhet med ett urval liturgiska textgenrer, olika liturgiska beteendemönster, det liturgiska rummets skiftande gestaltning samt hymn- och psalmdiktningen i olika tider;
- ha förvärvat viss insikt i liturgivetenskapliga metoder och visa viss förmåga att tillämpa dem vid analys av liturgiska texter (främst böner och hymner) och andra liturgiska fenomen såsom t.ex. bildkonst, arkitektur och musik.

Innehåll

Gudstjänstlivet har alltid varit en viktig samlingspunkt och inspirationskälla för kristet liv, men förhållandet mellan liturgi och spiritualitet har gestaltats olika i olika tider. Kursen ger kunskap om liturgin i öst och väst historien igenom och om de viktigaste strömningarna i spiritualitetens historia. Deltagarna får tillfälle att reflektera över liturgins mening, över andliga strömningars innebörd och över relationen mellan gudstjänst, fromhetsliv och vardagsliv. De övar sin förmåga att tolka och beskriva både gudstjänstformer och fenomen och uttrycksformer som hör samman med gudstjänst och andligt liv, t.ex. bildkonst, arkitektur och musik.

Undervisning och examination

Undervisningen har formen av föreläsningar, seminarier med gemensamt studium av främst texter men i viss utsträckning också bilder, musik och byggnader samt seminarier med diskussion av framlagda analys-PM. Examinationen består i två kortare PM av olika karaktär inlämnade under kursens lopp (ett PM med analys av liturgiskt material à 3–4 A4-sidor, ett som behandlar en del av kurslitteraturen enligt anvisningar). Kursen avslutas med muntlig eller skriftlig tentamen.

Litteratur

Andra Vatikankonciliet's liturgikonstitution *Sacrosanctum Concilium* i *Andra Vatikankonciliet: Det kristna livets källor*. 3 uppl. (Uppsala: Katolska bokförlaget, 1987; ISBN 91-85530-76-X) eller i annan utgåva på valfritt språk

”Institutio generalis Liturgiae Horarum” = ”Allmän introduktion” i *Kyrkans dagliga bön* (1990), band 1, valda delar enligt anvisning vid kursstart (tillhandahålls genom Newmaninstitutet)
Piltz, A., ”Mellan dogm och dikt: Den äldsta latinska hymndiktningen som kyrkohistorisk källa”, *Kyrkohistorisk årsskrift* 2001 (tillhandahålls genom Newmaninstitutet)

Wegman, H. A. J., *Liturgin i öst och väst: En historisk vägvisare*. Svensk översättning och bearbetning: Anders Ekenberg (Provupplaga, 2011; tillhandahålls genom Newmaninstitutet)

Williams, R., *The Wound of Knowledge: Christian Spirituality from the New Testament to St. John of the Cross*. 2nd revised edition (London: Darton, Longman & Todd, 1990; ISBN 978-0232519136), 208 s.

En fördjupningsbok, c:a 250–300 s., vald i samråd med undervisande lärare
Texter som tillhandahålls vid kursstart

Se i övrigt ”Kursplaner: allmänna bestämmelser”

Kursplanen fastställd 2011-04-04;

Kursplanen gäller fr.o.m. 2015-01-01